СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 22. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 28. січня, 1928.

VOL. XXXVI. No. 22. Jersey City, N. J., Saturday, January 28, 1928. THREE CENTS.

НОВИЙ ПРОЄКТ ЗАКОНА ПРОТИ ІМІГРАЦІЇ

КОНҐРЕСМЕН БЛЕНТОН ВНІС ПРОЄКТ ЗАМКНУТИ ІМІҐРАЦІЮ НА 8 ЛІТ.

ВАШИНГТОН, 26. січня. — Попри проекти законів, що мають на ціли облекшити в дечому іміграцію в Злучені Держави, не перестають у конгресі появлятися проекти дальшого обмеження іміграції, а то й повного замкнення її.

Того рода проект уніс у конгресі Блентон, конгресмен з Тексасу. Після його проекту, іміграція до Злучених Держав має бути замкнена зівсім на протяг 8 літ. За сей час на приїзд до Америки малиби мати право тільки дипльомати, священики й часові туристи.

Рівночасно конгресмен Блентон вносить проект про реґістрацію чужинців, себто всіх ненатуралізованих імігрантів. Обовязок про реґістрацію мавби починатися в 60 днів від дня правосильности сього закона. Після сього обовязку, кождий ненатуралізований імігрант мавби мати пашпорт та мавби реґіструватися в відповіднім поліційнім суді за кождим разом, коли він переїздить на нове місце осідку. Мавби він се зробити до 30 днів по такім переїзді.

У сей спосіб конгресмен Блентон сподіється помогти американському урядови виловлювати безправних імігрантів, яких тут має бути більше як міліон.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД ЗАМИКАЄ КАТОЛИЦЬКИЙ СЕМИНАР.

225 АРЕШТОВАНИХ ПІД ЗАКИДОМ ЛОМАННЯ РЕЛІҐІЙНИХ ЗАКОНІВ.

МЕКСИКО, 26. січня. — Мексиканська поліція зробила ревізію в римокатолицькім семинари та арештувала 225 осіб, закидуючи їм ломанне законів Мексика про релігії. Рівночасно арештовано 20 законниць одного монастиря, закидуючи їм роблення серед дітий агітації до „католицької революції".

Арештованим грозять великі грошеві кари.

АМЕРИКАНСЬКІ МАРИНАРІ ЗАЙМАЮТЬ ТВЕРДИНЮ САНДІНА.

МАНАГВА, Нікарагва, 26. січня. — Американські маринарі ввійшли нині в твердиню Ель Чіпоте, що була осередком руху лібрального провідника Сандіна. Відділи Сандіна ставили лишень дуже слабий відпір і ранили легко двох Американців. Сандіна самого не найдено.

У порті Корінто, важнім пункті для довозу товарів до Нікарагви, вибух страйк портових робітників. Страйк звернений проти американської інтервенційної армії.

КАМПАНІЯ ЗА ДОБУТТЯ КАНДИДАТУРИ НА ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН, 26. січня. — Показується, що не лишень у демократичній партії боротьба за номінацію кандидата на уряд президента Зулчених Держав буде обертатися довкола релігійного питання через кандидатуру Ал. Смита, але й що в републиканській партії релігійне питанне виринає наперед.

Показує на се напад на секретаря (міністра) торговлі Гувера, одного з визначніших републиканців, що мають президіяльні амбіції, якому закидується тепер з протестантської сторони, що він у 1898 році брав шлюб у католицького священика, хоча він був тоді квейкром, а його жінка епископалка.

ПРИЇЗД ЛИНДБЕРГА ДО КОЛОМБІЇ.

КАРТАГЕНА, Коломбія, 26 січня. — Сюди приїхав нині своїм літаком „Спирит оф Ст. Луис" полковник Чарлз Линдберг. На летнім поли, де він мав висісти, були такі товпи народа, що Линдберг кружляв чотири рази довкола поля, шукаючи місця на висідание, але його не найшов та мусів висісти на другому поли, три милі далі.

НОВИЙ ДЕПОРТАЦІЙНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ.

ВАШИНГТОН, 26. січня. — Іміґраційний комітет конгресу одобрив новий депортаційний законопроект, на основі якого підлягають депортації всі чужинці, що переступили прогібіційні або наркотичні закони.

Закон передвиджує теж депортацію кожного чужинця, по відсидженню ним вязничної кари. Комітет рішив також переслухати 16 лютого тих, що пропонують поставлення законоекту, впровадиюючого „квотовий закон" відносно латинсько-американських републик.

АВІЯТОРА АКОСТУ ЗАСУДЖЕНО НА 5 ДНІВ АРЕШТУ.

НОҐЕТОК, Конн., 26. січня. — Берту Акосту, звісного трансатлянтійського летуна, засуджено тут на 5 днів арешту за літання за низько. Літаючи за низько, переступив Акоста авіятичні права стейту Конетікат. Акосту обвинувачено, що він, в присутности многих свідків, старався маневрувати своїм літаком понад лук мосту, що веде через ріку Ноґеток.

Авіятичні права стейту Конетікат забороняють авіяторови летіти у своїм літаці низше, як 2000 стіп понад замешкалі части краю, з винятком, коли спускається або підлітає в гору. В додатку до вязничної кари має Акоста заплатити ще судові кошти у висоті $19.51.

Акоста признався в суді до вини й заявив, що був троха „за веселий". Він хотів одначе показати своїм приятелям, як він тішиться, що вернув домів.

НОВА ПОБІДА ПРАВОСЛАВНОГО МИТРОПОЛИТА І. КЕДРОВСЬКОГО.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський суд приказав митрополитови Платонови віддати митрополиту І. Кедровському два оставші поверхи іміграційного дому при 14-ій улиці.

Ті поверхи находилися досі в руках митрополита Платона і дієцезіяльної місії.

У згаданих двох поверхах містилася церква. Оставші поверхи вже давніше передано митрополитови Кедровському. Священикови Крижановському, який мешкав на тих поверхах, приказано признати над собою владу митр. Кедровського або опорожнити мешкання.

СУД ПРИЗНАВ ЖІНЦІ $800 ЗА ЗНАХОДКУ ЗДОХЛОЇ МИШІ В МУЦІ.

БРУКЛИН, Н. Й. 25. січня.— Марія Рібар, замешкала при Ґемлак улиці в Брукдині, купила в маю м. р. у недалекім від свого дому склепі мішок муки. Коли його отворила, найшла там здохлу миш.

Суд присяглих у Лонг Айленд признав їй 800 долярів відшкодовання, які має їй заплатити Г. К. Багек Ко.

Рібар домагалася аж $3000 відшкодовання, бо знахідка здохлої миші в муці так її перестрашила, що мусіла через кілька місяців лічитись у лікаря. Вона заявила в суді, що її нервове потрясення ще досі не уступило.

НАЙБРУДНІШІ МІСТА У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Інжинири, що розсліджували гигієнічний стан американських міст, заявляють, що найбруднішим містом у Злучених Державах є Ст. Луіс. На другім місци по нім стоїть Синсинеті, на третім Питсбурґ, на четвертім Шикаго, а Ню Йорк аж на 15-ім.

Щодо чистоти, то під тим оглядом перше місце занимає Бостон.

СОБАКА В АМЕРИКАНСЬКІМ СЕНАТІ.

НЮ ЙОРК. — На засіданнях американського сенату буде перший раз присутною урядово німецька собака. Сенатор Тома Шол, якого недавно вибрано, є цілком сліпий і не може ніде вийти без своєї собаки-провідника.

Собаку „Люкса" привезено з Німеччини й вона розуміє всі приказн лише по німецьки. З тої то причини сенатор Шол мусів вивчитися кілька слів по німецьки, щоби бути в стані порозуміватись з собакою.

РУМУНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО УСУНУЛО ПРОФЕСОРА АНТИСЕМІТА.

ЯССИ. — Румунське правительство усунуло зі становища декана економічного факультету університету в Яссах професора Ол. Кузу. Куза був головним провідником антисемітського руху в Румунії.

РАДІО-КОНЦЕРТ В НЮ ЙОРКУ.

Дня 31-го січня б. р. о годині 9-тій і 9.45 вечером буде грати на радіо стації WGBS в Ню Йорку наш молодий артист скрипак п. Василь Чосник, з рамени Ювилейного Концерту укр. тов. „Просвіта" в Ню Йорку. Згаданий концерт тов. Просвіти відбудеться дня 12-го лютого б. р. в Washington Irving High School авдиторії.

Іван Жовнір.

БРАЗИЛІЯ СТАРАЄТЬСЯ ПРО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО ІМІГРАНТІВ.

САН ПАВЛЬО. — Бразилійське правительство старається усіми силами про те, щоби намовити населення ріжних европейських країв до переселення до Бразилії. У Бразилії находиться під сю пору богато вільних земель, на яких може поселитися до 400 міліонів людей. До сього часу переважну часть еміграції до Бразилії становили Італійці, Португальці й Еспанці.

ЗАКОНОПРОЄКТ НА ОПОДАТКОВАННЯ КАВАЛЕРІВ УПАВ.

ДЖЕКСОН, МІСС. — Міссісіпський сенат станув в обороні кавалерів і повалив законопроєкт, на підставі якого кавалери й вдівці без дітей малиби платити річний податок у висоті 10 долярів.

За законопроєктом голосувало 15 сенаторів, а проти нього 20. Податок мали платити безженні мущини між 30 а 40-им роком життя.

СЕРБСЬКІ МОНАРХІСТИ РАДУЮТЬСЯ.

БІЛГОРОД, 25. січня. — Югославянські монархісти, а з ними безперечно також і наші монархісти в Канаді й Злучених Державах, тішаться невимовно, бо в Білгороді відбулися хрестини другого сина короля Олександра, ожененого з румунською принцесою Марією. Новоохрещений принц зоветься Андрій. Його хресним батьком був другий син англійського короля принц Йорку. На хрестинах заступав принца Йорку британський посол в Білгороді.

МАНІТОБА ВИДАСТЬ ОДИН МІЛІОН НА РОЗШИРЕННЯ ТЕЛЕФОНІЧНОЇ СІТИ.

Комісіонер провінціональних телефонів у Манітобі, Й. С. Ловри оголосив, що сього року розшириться телефонічну сіть коштом $1,000,000, з якого числа піде приблизно $600,000 на будову телефонічної стації в Елмвуд і околиці. Мають розпочати будову цеї весни. Комісіонер також видасть $400,000 на фармерські телефони. Хотять мати 50,000 телефонів у Вінніпеґу з кінцем 1929 р. Около 1935 р. має бути 70 або 100 тисяч телефонів у Манітобі. Протягом сім літ буде збудовано приблизно 30,000 ліній телефонічної сіти. На ту всю будову видадуть $6,000,000.

ПРИНЦ ЮСУПОВ ЗАПІЗВАВ ДО СУДУ ЕКСПРЕМІЄРА КЕРЕНСЬКОГО.

ПАРИЖ. — Принц Юсупов вніс скаргу проти видаваного тут російського часопису „Дні", якого редактором є Керенський, бувший революційний російський премієр.

Принц Юсупов чується ображений двома статтями в згаданім часописові, в яких критикується його опис убиття страшного монаха Распутіна.

МОЖЛИВІСТЬ ВІДРОЧЕННЯ РЕЧИНЦЯ ВИСИЛКИ РОСІЙСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ З КОНСТАНТИНОПОЛЯ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ. — Англійський посол старається про відрочення речинця примусового виїзду російських втікачів з Константинополя. Одначе на домагання російського посла всі російські еміґранти, що брали участь в протисовітській пропаґанді, мусять виїхати відси невідклично з днем 6. лютого 1928 р.

ЗУБКОВ І ПРИНЦЕСА ВІКТОРІЯ БЛИЗЬКІ РОЗЛУКИ.

БОНН, Німеччина, 25. січня. — Ексцентричність молодого Зубкова, який перед двома місяцями оженився з сестрою „екскайзера" Вікторією, буде мабуть причиною скорого зірвання між ними.

По коротенькім лїченню Зубкова в гидропатичній санаторії здавалося, що вони обоє знова погодяться. Тепер однак видко між ними щораз більше відчуження. На недавний концерт російського державного хору прибули вони в осібних автах і доперва спіткавшись в передпокою, вийшли разом до концертової салі.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ УЧАСНИКІВ СТРАЧЕННЯ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

ЛОНДОН. — З Москви доносять, що костромський суд засудив на смерть ката, прокуратора, священика і поліціянта, які брали участь при страченню російських революціонерів, засуджених на смерть военним судом в 1907 році.

Засуджені оправдувалися тим, що вони виконували лиш свій обовязок, будучи присутними при страченню революціонерів.

ГОДИННИК, ЩО НІКОЛИ НЕ СТАЄ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 25. січня. — У цілій Швайцарії інтересуються тепер дуже годинником, який „безнастанно ходить". Винайшов його Джан Райтер, інжинір з Найшатель. Орган швайцарських годинникарів пише, що сей годинник порушається силою, яка витворюється змінами в температурі й атмосферичнім тисненню. Сею справою тому так дуже заінтересувалися, бо сей принцип може датися застосувати до т. зв. „безнастанного руху".

ЗАСЛАННЯ ПРОВІДНИКІВ ОПОЗИЦІЇ ПЕРШИМ КРОКОМ ДО ПОРОЗУМІННЯ З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ

СОВІТИ НЕ ДУМАЮТЬ ВЖЕ БІЛЬШЕ ПРО ВИКЛИКАННЯ СВІТОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

ЛОНДОН, 26. січня. — В тутешних дипльоматичних кругах поширюються гадки, що Максим Літвінов, заступник комісаря заграничних справ, візьме участь у слідуючій конференції для роззброєнь. Тоді буде він старатися знова відновити переговори з Великою Британією в справі привернення дипльоматичних взаємин. Заслання провідників опозиції є іначе першим кроком до осягнення порозуміння з Великою Британією. Чемберлейн в часі побачення з Літвіновом мав сказати, що віднова дипльоматичних взаємин між обома краями є неможлива, як довго комуністичний Інтернаціонал веде агітацію за революцією в Англії. Заслання тому екстремістів на Сибір є інаке доказом, що положено конець пропаганді за світовою революцією. Усталення політики Сталіна буде проте означати, що подвійна гра Совітів устане. Не будуть вони вже більше старатися з одної сторони удержувати через міністерство загр. справ приязні взаємини з державами, а з другої сторони через Комуністичний Інтернаціонал викликувати у них комуністичну революцію.

СТРАЧЕННЯ СОВІТСЬКОГО УРЯДОВЦЯ БЕЗ СУДУ.

НОВІКОВА РОЗСТРІЛЕНО ЗА БРАННЯ ХАБАРІВ.

РИГА, 26. січня. — В Москві оголошено урядово, що Головна Політична Управа розстрілила без суду Леоніда Новікова, шефа департаменту Транскавказького Комісаріяту Торговлі. Новіков стояв на чолі достави поживи й індустріяльного департаменту Транскавказії. Він надуживав свого урядового становища й уможливлював торговцям одержувати припаси збіжжа, через що підкопував совітську збірку збіжжа.

Новікова обжалувано за одержання хабаря в висоті 1,900 рублів від одного приватного підприємства.

ЛИТОВСЬКА ПРЕСА ТІШИТЬСЯ УСПІХАМИ ВАЛЬДЕМАРАСА В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 26. січня. — Офіціяльна литовська преса заявляє, що Литва виборола собі те, що вдержує рівновагу між Польщею й Німеччиною й тому може надіятися, що місія Вальдемараса в Берліні увінчається повним успіхом. А станеться се тому, бо Німеччина не бажає собі того, щоби польські впливи поширились на Литві.

Тому є надія, що премієр Вальдемарас успіє заключити торговельний договір з Німеччиною, який запевнить Литві управильоване трактування.

Берлінські урядові круги є тої гадки, що найважнішою річчю до полагоди є справа 6 тисяч Німців, які мешкають на Литві, а голосували в Німеччині, та яких змушується опустити свої оселі в часі слідуючої весни. Німеччина бажає, щоби вони полишилися на Литві. Німеччина побоюється теж, що Литва з підозрінням дивиться на се, як німецький капітал дістається до краю, щоби оснувати лучші ринки для німецьких товарів.

МУССОЛІНІ ПИШЕ МЕМУАРИ.

РИМ, 26. січня. — Муссоліні, фашистський премієр Італії, який через 5 літ відмовлявся писати свої мемуари, згодився вкінці написати автобіографію. Вона буде поміщена в одній з американських журналів.

Досі написав Муссоліні десять тисячів слів, а має ще написати десять разів стільки.

Згадана автобіографія буде містити повну історію життя Муссолінія, як чоловіка, борця й державного мужа. Перед її оголошенням перегляне її бувший амбасадор Ришард Вошборн Чайлд.

ПРИНЦ ЗАСУДЖЕНИЙ НА ТРИ МІСЯЦІ ВЯЗНИЦІ.

МЕЛЕН, Франція, 26. січня. — Принца Фердинанда де Бурбон, кревняка еспанського короля Альфонса, засуджено на три місяці вязниці, за виставлення безвартісного чека властителеви готелю.

Згаданого принца вирекласи еспанська пануюча родина. Вирок на принца одначе завішено через те, що він вже пересидів у слідчій вязниці такий протяг часу, на який його засуджено. Догадуються, що инші обжалування проти принца вицофається, і що він вийде на волю.

ДОЧКА ЛЛОЙДА ДЖОРДЖА КАНДИДУЄ НА ПОСОЛКУ ДО ПАРЛЯМЕНТУ.

ЛОНДОН, 26. січня. — Дочці Ллойда Джорджа, що саме вернула з Бразилії, предложено найпевнійший округ до кандидовання.

Р. Томас, що є послом з округа Енглезі, де ліберальна більшість над робітничим кандидатом виносила 5,827, думає зречися свого мандату. Його місце має заняти панна Ллойд Джордж.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 10, 1911 under the Act of March 4, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокс число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВІ ІМІҐРАЦІЙНІ ПОПРАВКИ

Нюйорський конґресмен Велер уніс у конґресі два нові проекти поправлення іміґраційного закона з 1924 року. Оба проекти поправляють сей іміґраційний закон на стільки, що допускають дві нові кляси людий поза іміґрантську квоту.

Після одного проекту мається виймити з постанов квотового закона жінки й діти, понизше 21 року життя, всіх тих іміґрантів, що були правно допущені до Злучених Держав. Конґресмен слушно каже, що іміґрант, який приїзджає сюди з наміром поселитися тут на стало та стати американським горожанином, повиненби мати право спровадити собі сюди свою жінку й малолітні діти. Він слушно називає грубою несправедливостю для такого іміґранта, коли йому се забороняється. Прецінь, таке право признається тепер натуралізованим іміґрантам. Булоби нелюдяно зборонятя се другим.

Другий проект зміни іміґраційного закона відноситься до уроджених в Америці жінок, які стратили своє горожанство через те, що вийшли заміж за чужинців. Відомо, після давнійшого американського права такі жінки тратили своє горожанство, бо набували горожанство своїх мужів. Хоча недавно заведено в Злучених Держаах закон, після котрого жінка не тратила ні не набувала ніякого горожанства через своє заміжжа, так всі Американки, що вийшли заміж за чужинців до сього закона, се горожанство стратили. Коли жінка перебуває поза границями краю та пробує перебратися до Злучених Держав, то її закон не пускає, вважаючи її, американську уроженку, за чужинку, яка має бути допущена тільки на іміґрантську квоту. Сього рода трактованне американських уроженок конґресмен уважає грубою несправедливостю та подає проект для поправлення їх долі.

Проти сих проектів поправки іміґраційного закона ніхто не може мати ніякого арґументу. Сих поправок вимагає людяність, і добре булоби, якби вони були як найскорше ухвалені. Правда, вони всіх недостач іміґраційного закона не справляють, але поправляють деякі, а всяка поправка зараджує якомусь лихови та облекшує дорогу другим поправкам.

Шкода тільки, що навіть сі поправки не находять у конґресі такого поперття, на яке вони заслугують.

Магмед Наджі Бей.

ТУРЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРА

Треба признати, що нинішня турецька література почасти є лише наслідуванням французької. Одначе не дасться заперечити, що має вона чимало національних турецьких поетів і письменників від минулого століття до сьогодні, які зовсім сміло можуть станути при боці поетів і письменників інших великих народів.

Наслідування і стуреччування французької літератури почалося щойно з кінцем 19-го століття, отже в часі, коли покійний султан Абдул-Гамід здавлював усе національне і турецьке. Початок зробив **Муалім-Наджі.** Він або дословно перекладав твори Ляфонтена, або націоналізував їх із деякими змінами. Його **букварів** ще нині вживають у турецьких школах. Таксамо вважають його національним поетом, хоч сам він написав мало що оригінального тай це вже давно пішло в забуття.

Батьком національної турецької літератури є властиво великий поет **Намік Кемаль.** Рівночасно він був передовим борцем турецької конституції і волі. Свою волю і життя віддав він за це, але сам не зазнав уже тієї волі. При його боці стояв славний тоді політик великий везир **Мідгат-баша.** Цей також останні дні свого життя мусів провести у тюрмі.

Кемаль полишив богато творів, які за володіння Абдула-Гаміда були **строго заборонені,** а також перепачковували їх між народом і пильно читали. Між іншим знана є його драма з 1878. року (російсько-турецька війна) під заг. **„Ватан"** („Батьківщина").

Один з перших творів Кемаля це **„Поет".**

— Хто це поет?

— Це сотворіння, що складається зі сумного усміху природи!

Він хоче заволодіти над природою, хоч сам він є її невільником!

Так, він рад би весь світ і все людство запровадити у рай, хоч ледви воліче ноги!

Тому, що він не всилі зробити цього, то зачинає співати наче соловейко, мелянхолійно, подеколи теж скриває наче орел, наче суп — — і цих самопоневолених, що не можуть помогти ні собі ні людству, називають поетами!

Як Кемаль видав опісля прозу „Будучина" у царгородськім часописі „Терджіман" (1890), вибила його година. Це було для Абдула-Гаміда і для богатьох інших квасним яблоком, якого не могли проковтнути. Кемаля арештовано й вкінці **замкнено аж до смерти у темній келії старої римської твердині на острові Мідилі.** Не помогла конституція, не помогли налягання. Бо хоч султан Абдул-Гамід на просьбу великого везиря Мідгата-баші підписав розпорядок про випущення на волю поета, хоч цей розпорядок проголошено — то таки національного борця не пустили на волю. Кемаль перед смертю написав на стіні своєї келії:

„Поміж народніх зрадників попався Намік. Брати, чиж нема для нього рятунку?"

Подаємо лише деякі місця з його прози: „Будучина":

„Подумайте, чи ціле життя це що інше як будучина? Що це минувшина, вічна смерть, теперішність? Радість чи терпіння? Завтра, так завтра? Що було минувшина, і що є нині, це все є нічим для будучини, правда? Ні, ні, людина мусить старатися поправити свою будучину — — людина мусить ділами минувшини і теперішности приготовити собі світлу будучину, світлішу ніж людина сама і її прапредки колинебудь мали і яку пережили.

Одначе ми, ми (себто Турки) не жиємо ні для будуччини, ані не жили для минувшини, ми жиємо лише теперішністю і лише для себе — — зуживаємо все, що маємо, для нашого власного „я", не думаємо про немовлята що щодня родяться, жиємо це, що наші прапредки засіяли були для будучини — — і нищимо це — — а ці новонароджені, наші діти віддаємо на поталу нужді, біді — —! Що ми робили би нині, колиб наша минувшина не була подбала про нашу теперішність? Таж кожда будучина є довга, є похожа на теперішність, на минувшину — —!"

„Де ділися великі держави, такі як Рим і Візантія? Де є такі великі володарі як Цезар, Константин — —? Чи ті володарі не були могутніші, як **нинішні** (під нинішними розуміє поет Абдула-Гаміда і його прихильників), а де вони? Чи всі вони також не мали будучини — — а де, де ця будучина?"

То був останній твір Кемаля. Але Кемаль **жиє у серцях усіх Турків не лише як поет, а також як борець за волю ще й нині і буде жити в будучині.**

Його наслідником був колишній турецький посол у Брукселі (в Бельґії) **Абділь-Гак-Гаамід.** Твори його, як і Кемалеві, чисто національно-турецькі. Він писав лише трагедії і драми, а змалював у них турецьке життя і долю народа від 300 літ: боротьбу за волю, справедливість і життя-буття Туреччини та Турків а також людства взагалі. Малюнки його драматичні і мелянхолійні, як взагалі Турки. Найпопулярніші з його творів є „Дюхтер Гінді", „Ешбер" і „Тарік" і їх найчастіше дають театри.

Тарік це завойовник, побідний мавританський полководець. Після завоювання Андалюзії стоїть Тарік на побоєвищі і каже:

„Тарік (Гібральтар прозваний так від його імени), ти тепер серед скарбів старого андалюзійського володаря! Відкіля приходиш, — — де остаєш і куди йдеш? Завтра звати муть тебе „Побідником" хоч ти родився у вбогій хатині, ти тепер маєш скарби, славу і дорогоцінні богацтва а небаром — закриє тебе могила, як усіх інших — —!"

„Що є ці богацтва, блеск, велич — — які бачу? Нічо, як лише сліди великих, гордих володарів, завойовників, які не доцінювали своєї минувшини, всемогучости Бога і безсильности людей, одні за одним мстилися на собі взаїмно. Ось тепер ти на їх місці, доля людей лежить тепер таксамо у твоїх руках — але ти не поступай так як вони — бо ти також незабаром будеш нічим — —!

„Ах, мій Боже, чому я не є такий гордий, як тамті були — —? Я також хочу бути гордий — — високо, високо вийти і впасти на діл. Ах, Боже, твою могутність, твою велич і мою неміч пізнати — —!"

Гусеін-Рахмі, народній поет, письменник, лірик, сатирик і т. д. в одній особі, найсумніші, найтрагічніші моменти турецького життя вміє змалювати дуже гумористично, реалістично. Він прославився і став популярним завдяки своїм „Листам із міста", які появлялися постійно у царгородських щоденниках а пізніше книжками до 1896. року. Він теж вимково був любимцем Абдула-Гаміда, а не лише народу. Але вкінці і він попав у неласку, а хоч не післано його на заслання і не замкнено в тюрмі, то **заборонено йому писати.** Гусеін-Рахмі бачив раз у театрі, як чура силувався стягнути чоботи свого офіцира і це йому не вдалося. Гусеін-Рахмі написав опісля в своїх „Міських листах" у царгородській „Малумаат":

„Так, так — — коли бідний чура не всилі навіть стягнути чобіт свого офіцира, то як урядовці можуть видобути з державної каси свої чимало місяців, літ залягаючі платні!"

Він гадав, що як любимцеві Абдула-Гаміда, йому можна позволити собі на такі слова і заризикувати в справі державних і міських урядовців, які з причини невиплачування їм платень терпіли велику нужду. Та за рік йому позволено знову писати. Гусеін-Рахмі це одинокий з усіх турецьких письменників, який, не зважаючи на його гостре перо проти всього політичного і неполітичного, (в більше як **сто томах**) не попав ні на заслання ні у тюрму.

Споміж нових сучасних турецьких поетів треба згадати **Мегмеда-Еміна,** народнього поета, що пише в національному, але й суспільному дусі. Наведемо його поезію:

Хлібороб.

Золото, золото? —
Ні, брате, не міняйся за метал, за свій,
Живем в часі заліза, час золота минув!
Залізом, знай, гордить лише дурак, лінтяй,
І ночі всі про злото тільки снить!
Гляди, гляди!
Ці бідні річі ось: насіння, плуг, коса,
Твойого це други життя!
Вони лиш богатство сіють скрізь,
Ти їх люби, ховай, як найсвятіші скарби!
Коли, коли — — —!
До тебе хто прийде, щоби їх купити,
И золота тільки дасть, що важити-муть вони,
Не лакомся, не згодись!
Гордися цим, що хліборобом ти!
О, зерно, зерно — — —!
Воно красить землю і ниви всі твої
А плуг найвірніший твій друг!
Піт із чола це радість.
Не найдеш, вір мені, ти кращого нічо,
Ніяка інша праця задовілля більш не дасть!

Галід Ція, якого люблять читати передовсім жінки Туреччини, вміє весело змалювати замкнене, інтимне турецьке родинне життя, вміє також пробуджувати любов у серцях мужчин для жінок і розпалювати його. Тож не дивота, що його твори найбільше розходяться.

СПРАВЛЕННЄ ПОХИБКИ.

У вчорашнім числі в статті „В зачарованім колі" у 5-тій шпальті, стрічка 12-та згори, замісць 882,416 має бути 882,416 **тисяч** золотих рублів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО БАНКУ В АМЕРИЦІ.

Про потребу українського банку в Америці було вже нераз писано в українській пресі, а навіть в останній порі появилося кілька статей з рядів нашого громадянства. Та це ніяк не посунуло справи основання такої інституції вперед.

Здається, не найдеться ані одного Українця в Америці, котрий би сказав, що українського банку в Америці не треба, але дуже мало людей трактує цю справу як слід. Коли взяти під увагу, що банкові закони в Америці дуже острі, то до основання такої інституції потреба незвичайного зусилля, щоб її перевести в діло. Кромі труднощів чисто технічної натури приходить тут в увагу справа дозволу зі сторони держави. Державний суперітендент банків стейту Ню Йорк, Франк Г. Вардер в своїм звіті подає, що за 1927 рік всего 29 нових інституцій банкових було авторизовано, а велике число аплікацій о інкорпорацію нових банкових інституцій протягом року відкинено з тої причини, що конечність їх основання не була доказана.

Не поможе проте тільки в пресі писати статті про „потребу" і „користи" українського банку, а потрібно організації, котра би цю справу мала стало на оці, нею стало займалася, підготовила відповідно ґрунт, а тоді щойно можна би сподіватись, що бодай за деякий час ми таку інституцію зможемо оснувати. Звісно, що такою справою не може успішно займатися жадна, культурно-просвітна ані політична організація, бо ті мають иньші цілі в своїй програмі. Потрібно отже творити організації економічного характеру, а таких організацій до тепер між Українцями в Америці, на жаль, дуже мало.

В Ню Йорку — як з преси відомо — оснувався з кінцем минулого року „Союз Українських Торговців і Підприємців" і нема сумніву, що така організація в першій мірі має за обовязок (це впрочім ясно видно з її статута), займатися справою основання української фінансової інституції та старатися перевести в життя цю ідею, котра до нині є тільки бажанням людей доброї волі. Через скріплення цеї молодої інституції і творення по других центрах подібних інституцій, котрі би мали на цілі піднесення економічного добробуту серед українського народа в Америці, дамо доказ, що ми спосібні економічно розвиватись і творити так як другі народи. Тоті також і справа українського банку в Америці прибере більш конкретні форми і вкінці увінчається успіхом.

Інж. В. Топольницький,
Ню Йорк 11. І.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(20)

— В той час, як єдинделимовські зїзди в армії відбуваються, навіть у часи активних боїв і дійсно дезорганізують армію, національні зїзди, або навіть збори, не тільки на фронті, а й у далекому запіллю, забороняють. Ініціяторів їх називають зрадниками, контрреволюціонерами, тощо. Ось і тепер військовий міністер, Керенський, заборонив другий всеукраїнський військовий зїзд. Якби він не мотивував свою заборону, якою машкарою її не прикривавби, ми мусимо це назвати ганебним вчинком цього революційного кумира Москалів. По їхньому він ідейний соціяліст, а по нашому він соціяліст у лапках...

— Ганьба йому! Ганьба йому! Він провокатор!... — чуються страшенно обурені викрики.

— Не дивлячись на таку провокацію Керенського, инакше його вчинку назвати я не можу, зїзд наш все таки відбудеться. Жадні телеграми, жадні погрози нас не злякають, а те, що ми поставили за ціль, ми осягнемо.

— Я не стану розбирати всіх арґументів п. генерала проти українізації, бо більшість з них доводиться нам чути не вперший раз. Чули ми їх з уст царських жандармів, охранників, членів союзу „русскіх людей" і старорежімного сміття. Тепер-же ми їх чуємо, тільки трохи в иншій варіяції, від російських соціялістів, від російської демократії, а також від царських та революційних генералів. Всі вони вже давно нами спростовані, розбиті вщент. Коли-ж їх все таки й тепер повторюють, то це вже схоже на те, що, як кажуть старі люде: „ти йому хоч кілок на голові теши, а він усе своє".

— Я торкнуся лише чисто військової сторони, яку поручив генерал і яка, звичайно, мусить найбільше цікавити нас. Він сказав, що: „націоналізація ослаблює боєздатність армії". А запитаємо ми пана генерала, яка військова наука засуджує принцип територіяльности армії? Хто з військових авторитетів сказав, що екстериторіяльна армія, в якій в кожній роті чи четі змішано добрий десяток ріжних, часто ненавидячих один другого, племен і народів, буде більш боєздатна, ніж однолита, однонаціонального складу своїх полків? В якій військовій частині буде виконаний обовязок салдата: „сам погибай, а товарища виручай"? Чи там, де поруч з ним буде битися дійсно його товариш, земляк, родич, чи там, де поруч з ним буде людина, якої він навіть мови не розуміє, а сьогодня лише в перший раз у свойому життю побачив?

— Отже гадаю, що коли п. генерал казав проти націоналізації армії, як такої, як принципу, про форму і шлях, чи порядок її можна, звичайно, говорити окремо, то він зовсім не мав на оці збереження боєздатности армії. Тут у нього, як в кожного ворога національного відродження народів, пригнічених Москалями, говорив чисто політичний момент, або навіть просте бажання служити й далі вірою й правдою новому свойому господареві, хоч би й Керенському, чи кому иншому.

— Запитаємо ще: якими доцільними міркуваннями викликана перевозка мобілізованих людей на Україні, а значить недалеко фронтів, для навчання кудись в Сибірі, або в казанський та инші північні, далекі військові округи, а на Україну пересилати звідтам мобілізованих? Хиба тим, що сотні тисяч людей везуть звід самого фронту на десятки тисяч верст, а потім везуть їх знову тими-же залізницями назад у маршові полки при фронті, полекшується зруйнований залізничий транспорт, виграється час в навчанню, чи що инше?

— Отже такі запитання я ставлю лише для ілюстрації, щоб доказати зборам, що не інтереси війська, не інтереси армії, або оборони держави від зовнішнього ворога, змусили п. генерала Маркса промовляти проти наших домагань. Він сам знає, що наші вимоги ведуть лише до зміцнення армії, до направи тої анормальности, яка внесена в неї інтересами старого, тепер вже зруйнованого апарату, в його стремлінню до повного знищення не московських націй у Росії.

— Думаю, що я висловлю й вашу думку, коли закінчу свою промову заявою панови командуючому військами, що ми свідомі того, що своїми домаганнями українізації війська ми йдемо до зміцнення армії, а не до її розкладу. Тому від своїх намірів ми за жадну ціну не відмовимося, хочби з ворогами цього нам довелося стати до вітвертої боротьби. З цеї рішучої і останньої нашої заяви, перед тим, як ми перейдемо до самочинної українізації, коли й далі будуть нам стояти на перешкоді, пан командуючий військами мусить, в інтересах збереження порядку у військах його округи, зробити висновки необхідности порозуміння з окружного українською радою в справі технічного найдоцільнішого переведення українізації залоги.

— Я кінчу. Слово належить вам, пане генерале, бо нам треба це болюче питання вирішити сьогодня, щоби запобігти самочинним, а тому і дезорганізуючим вчинкам, які можуть виникнути у військах вашої округи, а в першу чергу Одеської залоги!

Розлягаються гучні оплески й ріжні підтверджуючі промову вигуки, що тревають дуже довго.

На катедру стає генерал Маркс. Вигляд у нього людини збитої з пантелику. Людини, яка захоплена на місци неприємного вчинку. Видно, що він дуже хвилюється, бо до сьогоднішнього дня він користувався великим авторитетом і пошаною серед військових і громадських кол революційної Одеси. А тут уже стала виявлятися до нього ворожнеча. Та не тільки до нього, а й до бога революції, — до самого Керенського. Здається, що ідея українізації війська цілком витиснула з голов більшости залоги затаскані революційні, беззмістовні гучні гасла та героїв її відсунула на зади.

Для генер. Маркса, як розумного й освіченого генерала стало ясно, що в домаганню Українців цілком твердо поставлене реалізування здобутків революції в національній справі. Почало вже контретизуватися те самовизначення народів, що мусить врешті привести до повного розвалу „єдиної Росії", а для нього, як для типового російського інтелігента-бюрократа, це було просто жахом.

Як „общерос", як російський інтеліґент, бюрократ, чиновник, він вважав святим своїм обовязком всіми засобами боротися проти національних домагань, що могли внести певний заколот у війська його округи. Як генерал та командуючий військами, він добре знав, що націоналізація армії дійсно може скріпити її, а продовження далі старого безглуздя штучної мішанини людей, або боротьба проти цілком природних домагань національних елементів, остаточно розвалить армію, в якій і без того вже розклад почався. А між тим відповідь треба давати тепер, бо завтра ранком може вже буде пізно!

— Товариші! — почав він — хиба ви мене не знаєте? Хиба ви мені не вірите?

— Не віримо! — чуються вигуки.

— Хиба я хочу вам неприємности? Я-ж не проти вас! Я-ж салдат такий, як і ви. Коли ви не вірите мені, коли ви не хочете слухати мене, то я довше не можу бути командуючим військами. Ви хочете, щоб я скинув свою шинелю й тим перестав бути командуючим військами?!

— Скидай! — чуються досить гучні вигуки. — Не треба нам! Годі!...! і т. д.

— Коли ви не хочете мене слухати, то мені немає чого тут робити і я залишаю збори!

— З Богом! Щасливої дороги! Та не забудьте скинути шинелі! — і ще й другі вигуки лунають довго.

Остаточно знищений і розбитий, страшенно схвильований, що йому не дали говорити, генерал Маркс залишив збори. Лише за лаштунками обмінявся з провожавшим його І. М. Луценком таким діяльогом:

— Нащо ви запросили мене сюди на збори, коли мали на увазі такі різкі виступи проти мене?

— Жадних виступів проти вас ми не думали робити, гадаючи, що ви, пане генерале, цілком погодитеся з нами і не станете катеґорично перечити націоналізації. Коли так сталося, то вина ваша, а не наша. Просимо не гніватися й дозволити вже завтра бути у вас з повідомленням про постанови, які ухвалять збори, та обміркувати з вами справу переведення їх у життя.

(Дальше буде).

УКРАЇНЕЦЬ, ВИНАХІДНИК ПІДВОДНИХ СУДЕН ДЛЯ ПІДНИМАННЯ ТЯГАРІВ З ВОДИ, ПРИБУВ ДО НЮ ЙОРКУ.

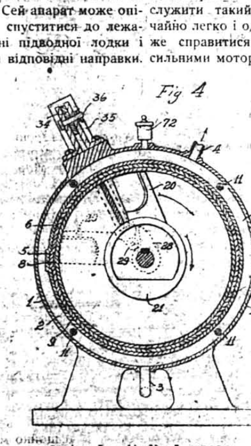

Інжинір **Василь Орловський**, який прибув недавно до Ню Йорку.

До Ню Йорку прибув перед кількома днями гр. Василь Орловський з Куби, який звісний як винахідник підводних суден для пиднимання тягарів з морського дна. Вашингтонське правительство, в огляду на недавню катастрофу з підводною лодкою С—Фор, зацікавилося винаходом гр. В. Орловського і запросило його до Злучених Держав, де він буде працювати в правительствених робітнях в Дубойс, Па.

Головною прикметою нововинайденого підводного судна є прилад у формі малого покою, який долучується до підводної лодки. До сього приладу, який міститься на підводній лодці, може війти ціла залога підводного човна й піднестися на поверхню води, підчас коли підводна лодка находиться на дні моря. Сей апарат може опісля знова спуститися до лежачої на дні підводної лодки і перевести відповідні направки.

Головну роботу у тім нововинайденім підводнім човні виконує мотор нової конструкції під назвою „мотор ріжних тактів". Сей мотор інж. В. Орловського робить парою або внутрішнім горінням. Працюючи внутрішним горінням, мотор може харчуватися одночасно й рідкою мастею й газом та стисненим повітрям, — тобто трома способами. Через те саме той мотор можна ужити як до підводних лодок так і до літаків. Ацетиліновий газ обслугує в тій підводній лодці підняття, а щоби він не пропадав даром, приспособлено мотор так, що може робити й тим самим газом. При переході з внутрішнього горіння на пару в тім моторі не треба добавляти чогось, або перероблювати, тільки включити та виключити, що потрібно. Спустити та обслужити такий мотор незвичайно легко і один чоловік може справитися і з кількома сильними моторами.

Center longitudinal cross section on line 4—4, Fig. 2

Прилад до підводних лодок, яким ратується людське життя.

СЬОГОДНЯ ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ.

Всі Українці з Ню Йорку й околиць прийдуть подивитись як Гаркавенко бореться в Мангатан Касино на 155 ул. і 8-ій Авени.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПЕТЕРЗОН, Н. ДЖ.

Що можемо — то робимо.

Мала наша громада і не диво, що мало про нас пишуть. Але з того ще не виходить, що мала в нас робота. Як всюди, так і в нас є люде доброї волі і ідейних стремлінь, котрі хоч не пишуть по газетах і може не виступають на вічах, але в своїм серцю відчувають, а в голові передумують ті всі народні справи, над яких розвязкою мучимося тут в Америці і там в старім краю.

І в нас є люде ріжних переконань і от тому скликане нами віче в справі допомоги потерпівшим від повені було свого рода видовищем, за яке треба би нам встидатися. Через те і збірка на вічу не дописала. Але це не вина наших добрих і свідомих людей. Бо ті саме люде бажають собі обеднання, а не розбиття. Вони то горячо попирають змагання нашої загально-народної організації Обеднання, бо бачуть його хосенну роботу і є за тим, щоби коло Обеднання зединилася вся наша іміграція. Бо тоді допера будемо творити національну силу в Америці, тоді допера буде можна перевести певні загальні реформи, як от в справі Рідної Школи в Америці. З тої то причини члени Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 254 У. Н. С., здержалися від жертв на згаданім вічу, бо не були певні, куди ті гроші підуть. А коли дізналися, що гроші йдуть до рук довірених людей і будуть вислані до краю через Обеднання, свої жертви зложили. Само товариство асигнувало зі своеї каси $25, а з балю було доходу рівнож $25. Колектори зібрали від членів 254. Значиться, що разом зібрано $104 і вислано їх до Обеднання з призначенням на поводян.

Отже з розбитого віча витягнула наша громада науку і вислала по вічу $104, які преціньж являються немало жертвою, коли взяти під увагу нашу невеличку громаду. От такі консеквенції треба нам витягати з кождої невдачі. Стремім по нім з ще більшою завзятістю до раз наміченої цілі.

Колектували слідуючі громадяне: В. Геречка, П. Криловський, Г. Ничка і С. Винярський.

Комітет.

ШИКАГО, ІЛЛ:

З діяльности Січи ім. Трильовського.

Гетьманський орган перечить факт, що в нашій громаді істнує, цвите та розвивається демократична Січ. Та що з того? Кождий громадянин бачить, а як не бачить, то може переконатися наочно, що така демократична Січ ім. К. Трильовського у нас дійсно істнує і гарно розвивається і то в самім таки центрі монархістичної дурійки.

Січ наша має своє стале приміщеннє при 2332 В. Шикаго вул. над Оклей театром в т. зв. Оклей консерваторії. Там відбуваються січові вправи, там маємо спів і музику і все те, що входить в обсяг січової роботи.

На зборах, які відбулися 1 січня, ухвалено, що до Січи може належати кождий Українець без ріжниці на його релігійні чи політичні переконання. Рівнож ухвалено піти з колядою на потерпівших від повені.

Збирали коляду: В північній части Шикаго колядували: С. Мусійчук (кошовий), Н. Мелешко (скарбник), Ф. Чорнописький (осаул), Д. Худин, К. Гавлічинський, І. Воробель, Д. Островський, М. Леськів, М. Семків, Г. Ониськів і А. Горох. На Бріджпорті: Н. Гуль, С. Тимець, Н. Пашко, М. Подоляк і І. Тимець.

Жертвували на коляду отсі: по 15 долярів: М. Клим, властитель Українського Бюра і М. Тремко, адвокат. По 10 долярів: др. М. Сімінович і Український Супрім Ресторан. По 5 долярів: І. Марущак, В. Музика, Ю. Рурка (адвокат), В. Пелехович, Н. Тимуш, Ф. Ковальчук, Н. Мелешко, Д. Попадюк, В. Лесько, М. Пришляк, М. Головчак, С. Мусійчук, С. Тимець, К. Сатковський, Я. Оленець, І. Худин, М. Леськів, М. Городецький, В. Влошак, О. Братина: П. Угриновський 4 долярі. По 3 долярі: О. Вінтонів, М. Засадний, С. Яциняк, М. Швець, Н. Пашко, О. Матущак, М. Подоляк, А. Горох, Ф. Мізин, М. Васильців, П. Молочник, Н. Онисів, Г. Нагорняк, І. Шумило, В. Токаревич, В. Кидер, Г. Шумило, Ю. Лоханський, К. Гавлічинський, Ф. Чорнописький. По 2 долярі: М. Кузьма, І. Дубик, І. Набіївський, І. Скульський, П. Штим, Д. Островський, І. Кульчицький, Н. Сенишин, С. Бурдаш, Г. Скигар, Т. Кошинський, А. Войтович, П. Дурник, С. Лесюк, А. Білий, А. Заяць, П. Фіца, П. Кухар, В. Пилипів, П. Венгрин, С. Зубрицький, П. Винярський, М. Яворський, С. Кочій, Ф. Бігун, о. Ф. Тарнавський, І. Лабойко, А. Вайда, Я. Сичавський, Г. Кравець, Н. Кричківський, Д. Куліш, І. Теліжин, Ю. Федун, Д. Кривий, А. Кохановський, І. Риза, Н. Кердук, В. Гайнс, А. Гасюк, П. Гавалюх, Т. Гавалюх, Д. Забіяк, І. Макольондра, Н. Сабор, І. Ференц, М. Курат, И. Кутко, И. Мадея, Ю. Зелінка. По $1.50: В. Томашевський, П. Кузьма, В. Оверко, І. Тимець. По $1.00: І. Гнатюк, Д. Шеремета, І. Воробель, Ф. Опиханий, І. Прийма, Н. Будник, М. Кахній, О. Кузьма, Р. Войцехів, Н. Вайда, К. Семенюк, Г. Звінчук, В. Дубас, А. Романяк, С. Іваницин, Г. Стефанишин, І. Сенів, О. Мокрицький, М. Андрейків, Т. Шпікула, І. Кобедяк, Ю. Шведа, Ю. Козак, І. Дубас, І. Процик, В. Фіцуляк, Н. Читвінський, П. Гич, І. Холодницький, Гемуляк, А. Мікуш, Т. Залужець, М. Шемерко, С. Гунер, М. Подоля, І. Гаврилюк, Н. Антонюк, І. Карпюк, В. Вус. По 50 ц.: П. Семеряк і С. Подоляк.

Разом заколядовано $359.

На річних зборах 21. січня 1928 р. ухвалено розділити коляду як слідує: На потерпівших від повені у рідним краю 100 долярів, на Рідну Школу в краю 50 долярів, на українських інвалідів у Львові 25. долярів, а на Сиротинець Українського Народного Союза 25 долярів. Решту коляди від членів Січовиків, ухвалено оставити в січовій касі на потреби поширення Січи і на оплату галі для молодіжи. Гроші ухвалено вислати до рідного краю через Обеднанне Українських Організацій в Америці.

Наша Січ не в силі на разі більше жертвувати, бо заснована щойно в серпни 1927 р. і потребує гроша для своєї господарки. В короткім часі будемо старатися устроювати атлетичні змагання та давати концерти і представлення, то зможемо більше помогти нашим братам і сестрам у рідним краю за морем.

На річних зборах 21. січня 1928 р. вибрано в демократичній Січи ім. К. Трильовського слідуючий уряд: С. Мусійчук, кошовий; Ф. Чорнописький, осаул; І. Воробель, писар рекордовий; І. Скульський, писар фінансовий; В. Засадний, 1. четар; Д. Островський, 2. четар; Н. Мелешко, скарбник; К. Гавлічинський і Я. Сачавський, хорунжі. До контрольної комісії входять: М. Засадний, Н. Пашко і С. Кочій. Учителем вправ і співу є С. Мусійчук а господарем галі Д. Островський.

Кость Гавлічинський,
Січовик і член 221 від. У. Н. С.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Вільних Козаків села Росільна, від. 196; повідомляє, що місячний мітінг відбудеться в суботу, дня 28. січня в Народнім Домі, 72 Morris St., Jersey City. Кождий член має прибути на сей мітінг, бо є важні справи. Не явившийся член заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — Ф. Зак, предс.; Н. Цінурчин, секр.

ПОТЕМКІН.

Потемкін, російська фільма, се одна з найкращих вистав, яка коли була поставлена акторами, як Довглас Фербенкс, Еміль Дженінгс, Фені Гурст, Макс Райнгардт і богато иньших, і буде поставлена перший раз в Jersey City, N. J., в Apollo Theatre, 250 Jackson Ave., почавши сеї неділі, 29. січня.

Потемкін, се драма до революції моряків на панцирнику Потемкін в порт Одеси проти нелюдського обходження з ними царськими офіцирами.

Ся фільма сталась дуже популярною. В Берліні показувано її в 52 театрах рівночасно. Ся фільма се щось нового, що досі не було.

Фільма ся буде показуватись перший раз в Jersey City, N. J. Ціни популярні. Вистави будуть відбуватись кождого дня о год. 3, 7 і 9. вечером. В неділю на отворення вистава буде продовжатися безперервно.

(Огол.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Сегорічна коляда на Народний Дім читальні Просвіти в Корчині Рустикальнім, пов. Сколе.

Спис жертводавців: Л. Онуфрів 6 дол., О. Онуфрів 5 дол., Г. Волчук 1 д., І. Галушка 1 д., О. Дрібчак 1 д., Ф. Муцинський 1 д., П. Мелень 5 дол., М. Земіський 2 дол., С. Лазорко 1 дол., І. Лисий 1 дол., И. Кунікевич 2 дол., І. Майко 1 дол., І. Маліновський 2 д., Д. Монянчин 5 д., В. Павкевич 2 д., В. Олексин 7 д., О. Логин 1 д., І. Каричорт 5 д., С. Мушинський 5 д., В. Каричорт 2 д., Д. Псітір 3 д., К. Кирнів 5 д., В. Коваль 5 д., В. Огоновський 1 д., И. Онуфрів 5 д., Т. Безушко 3 д., Настуня Лецин (Юзвак) 2 д., С. Безушко 1 д. — Разом $81.00. Попередно оголошено $330.00. Разом зібрано $411.00. Гроші зложено на час до банку.

Всім жертводавцям складаємо щиру подяку.

За Комітет:
Лука Онуфрів,
Павло Мелень,
С. Безушко.

БОФАЛО, Н. Й.

Лучше пізно, як ніколи.

Свято української державности обходила українська громада в Бофало, Н. Й., 18. грудня м. р. О пів до девятої рано зійшлися товариства й братства й разом удались на Соборну Сл. Божу, котру відправив о. М. Кузів. По Сл. Божій відправлено панахиду за упокій тих, що поклали свої буйні голови за вітчину й її славу.

Панахиду відправлено при зробленій могилі, на якій уміщено березовий хрест, на якім видніла напись: „Полягли Геройсм за волю й честь України". На могилі уміщено теж червону китицю. По панахиді проговив кількома словами наш душпастир і вияснив, що се за памятковий день ми обходимо і для чого ми його обходимо. Опісля звернувся до дітвори й вияснив їй, що сей день ідентичний з американським днем 4 липня (Форт оф Джулай).

При дверях церкви зложено дрібні лепти на сироти в сумі $18.15.

Вечером відбувся концерт. Розпочато його піснею „Май контри", поч им мішаний хор відспівав „Ви жертвою впали". По відспіванню сеї пісні платуни зробили похід з домовиною по салі. Домовина була закрита прапором; на верха лежав вінок. Домовину поставлено на переді салі. Промовляв знова о. Кузів і згадав у своїй бесіді про день 1. падолиста 1918 року в Галичині. Спімнув про се, як на львівській ратуші повівав український прапор як серця львівських Українців зреналися втіхою, коли побачили, що своя влада взяла в руки столичне місто Галичини. Опісля наступили хорові пісні й деклямації. Велику радість і вдоволення спричинив нам наш співак гр. М. Зазуляк, що прибув на сей концерт до нас і відспівав кілька пісень.

На концерті було присутних богато людей, що, не зважаючи на несприятливу погоду, прибули, щоби віддати честь памяти українських героїв.

Підчас концерту зарядження збірку, яка принесла $111.01. На сю збірку зложили свої датки: гр. Нагорна 5 дол.; о. М. Кузів 3 дол.; по 2 дол.: С. Боднар, Н. Д. Стефанюк; по 1 дол.: І. Горгота, Е. Кароль, С. Макух, Н. Купчак, А. Смереча, В. Миськів, А. Федорович, Сливик, Т. Новосілецький, Г. Плотнів, И. Яковенко, П. Сукманоський, Кравчишин, В. Горгота, Д. Дубас, З. Клюзів, Жук, О. Віньковська, Томасикевич, В. Кордуба, С. Войтович, К. Сидорович, П. Нагорний, І. Микитів, В. Шеремета, М. Левицький, Н. Снайчук, М. Браніцький, А. Макогон, Козіна, А. Бліда, Е. Гура, Л. Качор, М. Лютий, Д. Колотило, П. Стецюк, В. Олексюк, С. Мигай, С. Паньків, Н. Драбик, І. Глинський, В. Адамчак, В. Гупкович, М. Ференц, А. Грех, Павліковський, М. Нагірняк, М. Кіналь, Е. Тимкович, Панькевич, С. Кущка, С. Станькевич, Л. Стець, О. Макух, С. Бурштинський, І. Гут, М. Пундяк, М. Блакита, М. Боднар, І. Слободян, Ю. Гура, С. Пришлівський, С. Дідур, П. Стороджук, Д. Горошко, І. Гах, В. Самуляк, М. Мацьківський, К. Дідур, Коваль, М. Кавалір, П. Волотка, Мартинюк, М. Сохан, М. Вітровий, Паньків; по 50 ц.: Левицький, Мельник. Лютий, Цьопек і Скрип; по 25 ц. І. Дисик, а решта дрібними датками.

Загальний прихід зі свята був	$318.41
Загальний розхід	152.40
Лишилося	$166.01
Бр. св. Петра і Павла з балю передало на руки комітету	$ 26.55
Пластуни-скавти, група 60, зі своєї каси передали	5.00
На поводян зложили перед концертом Теодор Кривий 2 д., І. Гах 1 д., С. Войтович 1 д., М. Мацьківський 1 д.	5.00
Разом	$202.56

Гроші розділено як слідує:

Потерпівшим від повені	$100.00
Рідній Школі	25.00
Сиротам	25.00
Інвалідам	25.00
Для Дому Інвалідів у Львові	20.00
Просвіта у Львові	7.00
Разом	$202.50

За Комітет:
Петро Нагорний, Евстахій Дідур, Т. Сидорович.

ТРИ ЧАРКИ ГОРІВКИ ВИСТАРЧАЄ ЗА ШЛЮБНИЙ ОБРЯД.

Міцуго з своїм сучасна жінка, знає добре телеґраф, телефон, електричне світло, кінотеатр. Бачила в Токіо величезні 8-поверхові доми, яким навіть сильний землетрус не завдає шкоди. На виставах великих крамниць бачила ріжні гарні річи, які чужинці купують для щоденного вжитку.

Але як на Міцуго прийде черга вийти замуж, вона поступатиме згідно з давніми японськими звичаями, які вимагають, щоби дівчина в усьому підпорядковувалась волі батька-матери. В цьому разі має слухати гадки „накодо". Накодо то японський посередник подруж. Він давно вже кинув оком знавця на Міцуго. У відповідну хвилю висилає свою жінку до матери Міцуго і каже їй таке говорити:

— А як би так... Таж твоя дочка може вже вийти замуж. Я найшла би для неї гарного, молодого чоловіка з найліпших кол, здорового, несварливого.

І зачинає вичисляти великі прикмети молодого чоловіка, потім обережно питається про віно, а коли вже батьки обох сторін доходять до порозуміння, установлюють день першої стрічі. Де? Чайня під містом.

Молодий чоловік разом із накодо мусить явитись на місці стрічі, а дівчина з матірю і жінкою накодо приходить пів години пізніше. Будучі молодята бачаться тут уперше, тому дівчина трохи збентежена. Уживає много віяльця, залежно від ступеня своєї краси. Гарній Міцуго віялце й непотрібне; уживає його хіба як кокетка, бо Японки найславніші кокетки: Коли молодий згодиться на вибрану молоду, визначують день шлюбу. Японські родини, що придержуються традиції, після того дня не позволяють молодятам уже взагалі стрічатися аж до шлюбу.

Але тепер уже чимраз більше буває, що молода Японка з товаристві своїх родичів стрічається кілька разів свого судженого, буває теж, що зачинає любити свого будучого чоловіка. Колиж ні, то буває інакше. Може тому кожда дочка самурая (шляхтича) дістає як шлюбний дарунок кинджал із написом: „Коли життя буде тобі немиле, не муч чоловіка нарікаянням. Цей кинджал хай буде тобі останньою розрадою".

В день шлюбу обмінюються дарунками. Виправа молодої мандрує до її будучого чоловіка. Молоду зодягають, пудрують, шминкують і чешуть, що прикрашують білою стяжкою, яку опускає на лице, коли стає перед нареченим. Додому несуть молоду у лектиці (носилках); увиходять до кімнати, де має відбутися шлюбний обряд. Там жде наречений і накодо, оба дуже святочно зодягнені.

Стіл накритий сосновою галузкою, що ворожить довге життя; тростиною — заповідає видержаність і вмілість приноровлюватися до обставин; галузкою сливкового цвітка, що представляє молодість і красу. Коли накодо співає пісню про щастя, молодята випивають три чарки рижової горівки й обряд скінчений.

Весілля відбувається в сусідній кімнаті, де зібралися свояки і приятелі. Молода входить там, але щойно як переодягнеться. Слідує пир, співи, танці, як на всіх инших весіллях у світі. Кождий гість дістає порцію обіду додому. Молоді дивляться самі і подарунками, зарунки, серед яких усе є символічний бузьок.